

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

389.6

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Egy darabka Budapest.

Forrás:

Budapesti napló

Bp.

(Hely)

1913 4/13

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Egy darabka Budapest.

Az a bizonyos

kétszáz millió.

Szép fővárosunk dolgain sokat mérgeleltünk, de nagyon keveset mulattunk még mi pestiek.

Legalább keveset mulattunk még olyan jót, mint most vagy három nappal ezelőtt. Akkor történt ugyanis, hogy a főváros pénzügyi bizottsága szépen felosztotta gyümölcsözöleg elhelyezendő „pénzkészletünket.“ A felosztogatott összeg nem kevesebb volt, mint kétszáz és egynehány millió. Egy kicsit össze is kaptak derék városatyáink a felosztás kérdésén. És csak azután sült ki, hogy ebből az egész, szépen felosztott nagy pénzkészletünkben — tulajdonképen egy garasunk sincs.

Hanem azért a budapesti városatyákat senki se hasonlítsa a mulatságos „Schildbürger“-hez, akik egyebek közt tudvalevőleg kivágtak egy erdőt, mert keresztben nem lehetett rajta végig vinni a létrát. A mi városatyáink nem végig ilyen mulatságosak. Annak a kétszáz milliának a története is rögtön elveszti mulatságos jellegét, amint tisztába jövünk azzal, hogy ez a pénz, bár ma még nincs, — nemsokára meglesz.

Ez pedig — akár hiszik, akár nem — csöppet sem mulatságos gondolat. Sőt kétféle szempontból is bebizonyíthatjuk, hogy igazán nincs ezen a főváros nagy finánciális várandóságán semmi mulatni való. Sőt ellenkezőleg!

Itt van mint első szempont az a tény, hogy ez a pénz — kölcsönből lesz. Hogy kölcsönből 204 vagy 206 milliót szerezhessünk (amennyit a pénzügyi bizottság mint „pénzkészlet“ elosztott), ak-

kor a mai pénzvizonyok mellett csinálni fogunk legalább 240 vagy 250 millió korona új adósságot. Ez a 240 vagy 250 millió kamat és törlesztés fejében évi 13—14 millió koronával fogja megterhelni a főváros költségvetését. Ez a költségvetés pedig már 1913-ra is 3 millió deficittel volt előirányozva. Ilyenformán a jövő esztendőben 18—20 millió födözetlen kiedásra lehetünk elkészülve. Ami viszont a községi adó elkerülhetetlen fölserófolasát helyezi kellemes kilátásba. Ez pedig, ugyebár, csöppet sem mulatságos dolog.

A másik szempont, mely elrontja a mulatságot, azonnal adva van, mihelyt megnézzük az eddig fölvetett kölcsönök rövidke történetét. Ez a történet azzal kezdődik, hogy a fővárosnál 1909-ben csináltak egy 270 millió beruházási programot. Ennek végrehajtására fölvettek két kölcsönt. Egyszer 2 millió fontot, egyszer 100 millió koronát, összesen tehát 150 milliót. Ezt a „pénzkészlet“ is megszerztük és felosztottuk. Be is ruháztuk. De az a különös dolog történt, hogy bár a 270 millió program végrehajtására ráfordítottunk 150 milliót, a programból mégis hátralékban maradt még 234 millió.

Azt lehetne hinni, hogy ez is afele „Schildbürger“-adalék. 270-ből levonva 150-et ugyanis rendes körülmények közt csak 120 lenne. Budapesten, városközi matematika szerint azonban $270 - 150 = 234$. Hanem azért ez se olyan mulatságos, mint amilyennek látszik. Ez a különös kivonási eredmény ugyanis úgy állt elő, hogy a 270 millió programra fölvetett 150 millióból tényleg csak 36 milliót fordítottak eredeti programra. A többi 110 milliót egyszerűen más dolgokra költötték. Vettek

rajta villamos részvényeket, sok-sok millióért telkeket, házakat. Építettek például egy elemi iskolát majdnem 3 millió korona költséggel. Valami kis 700 ezer koronára előirányzott építkezésnél csináltak 1,400.000 korona túlköltséget. Az új gázgyárnál hasonló arányban körülbelül 25, a Sáros-fürdőnél tudvalevőleg ugyanilyen 210 százalékos arányban 7—8 millió túlköltséget állt elő. És így történt, hogy 150 millió kölcsönvétele után a 270 millió programból csakugyan teljesítetlen maradt 234 millió.

Ez hát az a második szempont. Mert hiszen 13 millió új teher, az sok teher. És mert 18—20 mil-

lió deficit, az sok deficit. No és mert az ennek megfelelő adóemelés, az nagy adóemelés. De mi ez ahhoz képest, amibe az új pénz nyomán keletkező új üzletek kerülni fognak. Az eredeti 270 millió programra ugyan fölvevessük most a hátralékos 230 vagy 240 milliót. De ezzel — a már ismeretes kivonási művelet szerint — a program hátralékát legföljebb 50—60 millióval fogjuk csökkenteni. A többi pénz elmegy új részvényekre, új telkekre, új üzletekre, új tulkiadásokra. Két év múlva pedig fölvehetjük majd a hatszázadik milliót — a kétszázmillió beruházási program végrehajtására.

Szép fővárosunk dolgain tehát fogunk megint mérgelelni eleget és azt a kis mulatságot, melyet a sehol sincs „pénzkészlet“ mult heti felosztása szerzett, jó drága áron fogjuk megfizetni.